

ara.cat DISSABTE, 9 D'ABRIL DEL 2011

araemprenem

La vitalitat dels parcs tecnològics

El seu rol econòmic és ara fonamental, però cal racionalitzar recursos P. 4-5

P. 6-7

Ramon Palacio

El parc Orbital 40 ajuda la
indústria catalana a
entrar al segle XXI

P. 15

Jordi Alberich

"El creixement dels anys
daurats s'ha basat en el
crèdit, i ara cal indústria"

 Al detall

Els parcs científics, la racionalització necessària

Els centres tecnològics i d'investigació són més necessaris que mai, però s'han de coordinar i projectar públicament

DANIEL ROMANÍ
BARCELONA

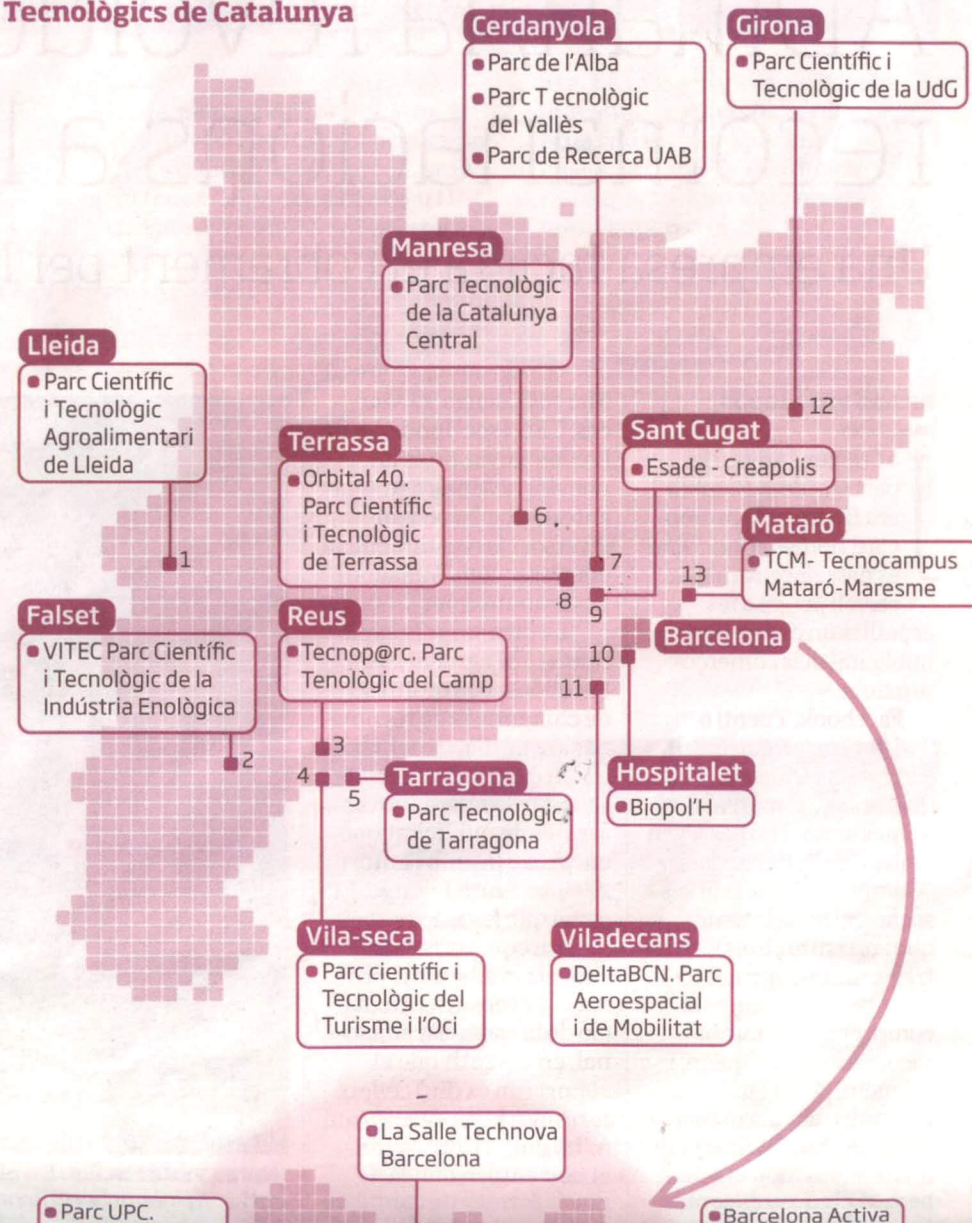
Marc Abella, biòleg especialitzat en microbiologia molecular, es posa gairebé cada dia una bata blanca per entrar a la sala de cultius cel·lulars del Parc Científic de Barcelona, un espai d'accés restringit i d'allò més silenciós. Observa

Científic de Barcelona, on tenen seu tres instituts de recerca i prop de 75 empreses. Creat el 1997 per la Universitat de Barcelona, aquest gegant dedicat a la recerca en ciències de la vida acull actualment més de 2.000 professionals.

Els pioners
El Parc Científic de Bar-

La majoria de parcs són poc coneguts, fins i tot entre la gent dels municipis on s'instal·len
Es comencen

Xarxa de Parcs Científics i Tecnològics de Catalunya

més silenciós. Observa amb atenció les plaques de cultiu on creixen les cèl·lules humanes amb les quals està experimentant. “La finalitat d'aquests assaigs biològics és saber quines són les molècules que maten un determinat bacteri i no són tòxiques per a la persona”, explica el Marc, un dels professionals de la jove empresa Omnia Molecular, que té l'objectiu de buscar nous antibiòtics per tractar malalties infeccioses difícils de curar. Omnia té laboratori propi però fa ús d'un munt de serveis del Parc Científic de Barcelona, a més de l'esmentada sala de cultius cel·lulars: la sala de microbiologia, equips com ara centrífugadores, incubadores, congeladors...

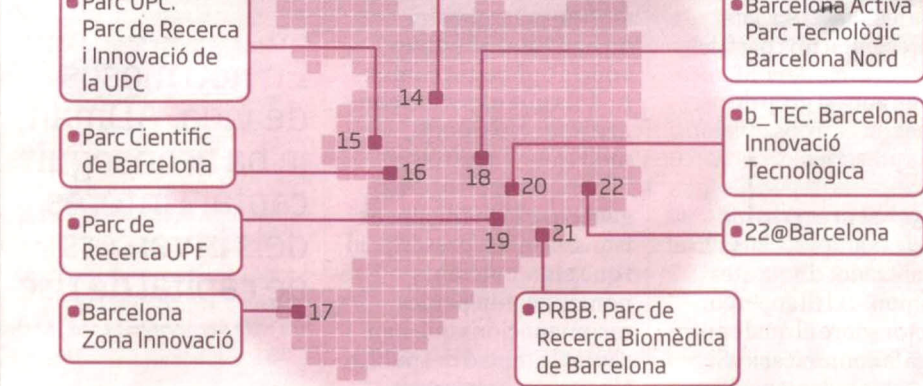
“El Parc també s'encarrega de gestionar el tractament dels residus i de la neteja i esterilització del material que fem servir. Seria molt difícil iniciar una activitat d'aquesta envergadura sense els serveis científicotècnics comuns del Parc”, diu el Marc. Omnia Molecular està instal·lada a la incubadora d'empreses biotecnològiques del Parc

El Parc Científic de Barcelona és un dels 24 parcs científics i tecnològics –les diferències entre parc científic i tecnològic s'han anat diluint, i és que la ciència i la tecnologia ja quasi sempre viatgen juntes– que hi ha repartits pel territori català. El parc més antic de Catalunya –i el segon més antic d'Espanya; el veterà és el de Biscaia, situat a la població de Zamudio– és el Parc Tecnològic del Vallès, instal·lat al municipi de Cerdanyola. Aquest parc va ser creat l'any 1987 pel CIDEM (Centre d'Innovació i de Desenvolupament Empresarial, actual ACCIÓ) i pel Consorci de la Zona Franca de Barcelona. “Va iniciar la seva activitat sobretot acollint empreses del sector de les tecnologies de la informació i la comunicació, però ara n'acull de molt diverses –sempre netes, és a dir, que no generen residus–, dels sectors biotecnològic, farmacèutic, mediambiental i energètic”, explica Francesc Martos, director general del Parc Tecnològic del Vallès.

Del 1987 ençà s'han creat en aquest parc un munt de serveis per a les

a sentir veus que aposten per reduir o concentrar els parcs catalans

Els parcs es van construir al costat de les universitats per fomentar-ne els vincles

empreses que hi tenen la seu. I se n'han previst de nous: el curs escolar vinent probablement entrarà en funcionament una escola bressol amb capacitat per a una setantena d'infants, destinada als treballadors del parc (si hi hagués alguna plaça vacant podrien anar-hi també nens i nenes dels barris propers).

Al Vallès Occidental hi ha una gran concentració de parcs tecnològics (on n'hi ha més, però, és a la ciutat de Barcelona: actualment són nou). A més del Parc Tecnològic del Vallès, en aquesta comarca hi ha el Parc de Recerca UAB, promogut per la mateixa universitat, el Consell Superior d'Investigacions Científiques (CSIC) i l'Institut de Recerca i Tecnologia Agroalimentàries (IRTA), i Esade Creapolis, que allotja empreses de nova creació i altres de consolidades a les noves instal·lacions de Sant Cugat d'aquesta prestigiosa escola de negocis. També hi ha el Parc de l'Alba, creat a Cerdanyola al voltant del Síncrotró Alba –infraestructura que utilitza un avançat sistema d'acceleració d'electrons per produir una llum extraordinàriament intensa que permet observar fenòmens microscòpics amb gran precisió (imatge de la portada)–, i Orbital 40, situat a Terrassa, que inclou una diversitat de sectors i clústers empre-

ses que hi tenen la seu. I se n'han previst de nous: el curs escolar vinent probablement entrarà en funcionament una escola bressol amb capacitat per a una setantena d'infants, destinada als treballadors del parc (si hi hagués alguna plaça vacant podrien anar-hi també nens i nenes dels barris propers).

Els parcs en xifres

64.185

És el personal que treballa als parcs científics i tecnològics catalans.

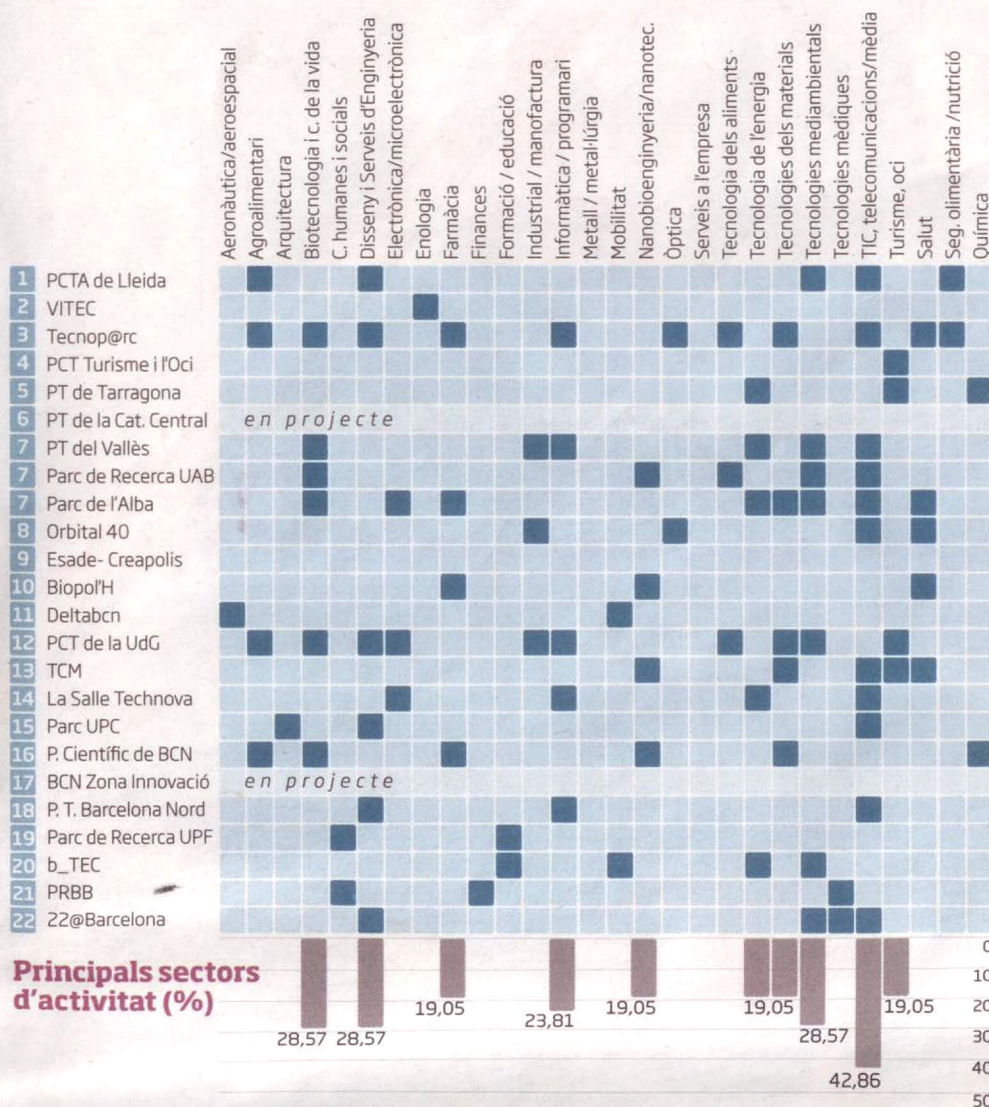
24 parcs

El territori català inclou 24 parcs, la majoria situats a les comarques properes a la capital. Nou parcs són a Barcelona i cinc al Vallès Occidental.

1945

Després de la Segona Guerra Mundial comença a desenvolupar-se als EUA el fenomen dels parcs tecnològics. Arriben a Europa als 70.

Sectors d'activitat dels parcs tecnològics catalans

Dimensió i origen de les empreses dels parcs

Els diversos models de parcs científics i tecnològics de Catalunya els trobem en altres indrets del món. No són pas únics d'aquest país. El model del Parc Científic de Barcelona i del Parc de Recerca Biomèdica de Barcelona prolifera als països nòrdics i a l'Europa central, el del 22@Barcelona es comença a veure, per exemple, en ciutats com Kista i Estocolm (totes dues sueques) i en algunes grans ciutats xineses. Pel que fa a la tipologia del Parc Tecnològic del Vallès, es va desenvolupar en uns quants països del sud d'Europa als anys 80.

Excés de parcs?

Actualment, un total de 64.185 persones treballen als parcs científics i tecnològics de Catalunya (dades del 2009). La major part dels parcs ofereixen serveis científico-tècnics, plataformes tecnològiques, serveis als emprenedors i a la creació d'empreses, entre altres. També disposen de centres tecnològics (n'hi ha, per exemple, al Parc Tecnològic del Vallès, al TecnoCampus Mataró-Maresme i a l'Orbital 40). L'existència de tots aquests serveis de valor afegit és el que els difere-

Opinió

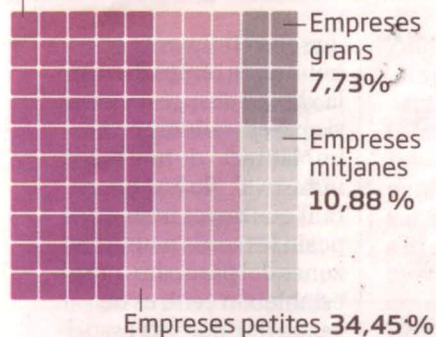
Joan Bellavista

Invertir en parcs, invertir per a la postcrisi

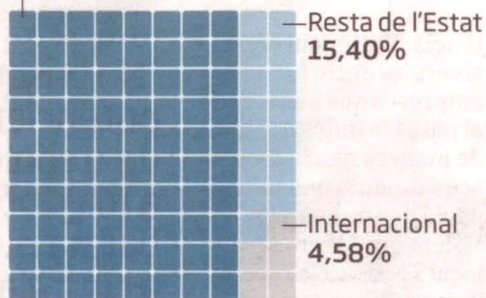
Els parcs científics i tecnològics s'han anat situant en un gran nombre de països al centre del sistema de recerca i innovació. En aquests centres hi trobem tots els elements d'un veritable ecosistema: universitats, empreses, centres tecnològics, incubadores i instituts de recerca, etc. Disposen d'infraestructures, equipaments i serveis per a ús de les organitzacions públiques i privades que s'hi ubiquen, i aporten valor de qualitat i competitivitat als seus integrants.

Avui sabem que la creació i creixement d'empreses *start-up* i de base tecnològica han estat claus per a la sostenibilitat de l'ocupació i el creixement econòmic. Invertir en parcs ha estat, per tant, una fórmula d'èxit per a la creació i el creixement d'aquestes empreses i per dinamitzar l'economia. Les empreses tecnològiques han aguantat millor la crisi. De fet, exemples com Google, Microsoft i IBM van néixer en períodes de crisi econòmica i van generar els nous paradigmes empresarials de l'època. A més, els parcs han provocat processos importants de transformació territorial, així com de comercialització dels resultats de la recerca i d'inter-

Microempreses
46,93%

Catalunya
80,02%

Font: XPCAT / Gràfic: E. Utrilla

CIENTÍFICS AL SINCROTRÓ. El sincrotró Alba, a Cerdanyola, ha facilitat les investigacions. F. MELCION

sarials i universitaris, des dels més tradicionals de Terrassa com ara el tèxtil tècnic fins a nous sectors emergents com l'òptica.

El fenomen dels parcs tecnològics neix al voltant de la universitat californiana de Stanford després de la Segona Guerra Mundial. La ciència havia fet contribucions importants en aquest conflicte bèl·lic. Així doncs, un dels objectius de la concentració d'empreses al voltant de la universitat era estrènyer vincles entre totes dues parts, fins aleshores molt allunyades. Durant dues dècades, el fenomen dels parcs tecnològics és exclusivament nord-americà. És als anys 70 quan arriba a Europa.

rencia dels parcs empresarials, que bàsicament tenen serveis generals.

La recerca no acostuma a fer gaire soroll. Ni sol ser notícia. La majoria de parcs tecnològics catalans són força desconeguts, fins i tot pels residents del mateix municipi on s'ubiquen. Als parcs els cal, doncs, més projecció pública. N'hi ha que han organitzat jornades de portes obertes, però calen moltes més accions.

D'altra banda 24 parcs potser són molts parcs per a un país petit com Catalunya. Bona part dels 24 parcs s'han creat en una època d'eufòria, en aquest mateix segle XXI. Algunes veus advoquen per reduir-ne el nombre o, si més no, concentrar-ne alguns. Cal, a més, més coordinació entre ells i més professionalització de la gestió. Tots han rebut, en major o menor mesura, una important inversió de les administracions públiques –sobretot del Govern espanyol i de la Generalitat de Catalunya, que en la majoria de casos ha minvat. Ara els cal omplir tots els espais i edificis que queden buits i intentar insistentment obtenir-ne el màxim rendiment. —

nacionalització de les activitats.

En creixement continu

Des del començament, el nombre de parcs al món no ha parat de créixer, i el seu ritme de creació no ha minvat durant l'etapa de crisi. En aquest sentit, els parcs es converteixen cada vegada més en grans espais productius del coneixement que disposen de les condicions per atraure i retenir talent en tot tipus de conjuntures.

Haver de donar resposta a reptes de producció, serveis i coneixement globals i haver de donar resposta a mercats sofisticats requereix la col·laboració entre agents de l'ecosistema de recerca i innovació que trobem ubicats conjuntament en els parcs i a les seves xarxes. Catalunya ha anat reproduint en els últims 25 anys els models d'èxit de parcs que s'han desenvolupat al món des del 1951. Diversitat de models per a necessitats diverses i coordinació creixent a través de les xarxes de parcs existents, especialment la Xarxa de Parcs Científics i Tecnològics de Catalunya (XPCAT) o la IASP en el pla internacional. Tal com es va fer a Barcelona el 2007, els parcs de tot el món ens reunirem al juny a Copenhaguen per analitzar les trajectòries que hem seguit.

Joan Bellavista,
director de la
XPCAT

